

Поклонническо пътуване до мощите на св.Спиридон на о.Корфу - Керкира

В един септемврийски дъждовен ден, рано сутринта - в 6 час, заминаваме за о-в Корфу или Киркира. Целта на пътуването е поклонение на светите мощи на свети Спиридон. Времето е твърде неблагоприятно за пътуване, студено, мрачно и дъждовно, прогнозите не обещават промяна, но аз бях с вътрешно убеждение, че щом съм тръгнала да се поклоня на свети Спиридон другото няма значение. Правим малка почивка при Кресна и продължаваме за Промахон – Гърция. Часът е 9:30 и ние вече сме на Гръцка територия. Тук слънцето леко ни огрява и стопля надеждата в душите ни за по-добро време. Движим се по магистралата за Солун, пресичаме река Струма в посока към Серското поле, в дясно се издига планина Беласица. Покрай пътя се редуват палми и цъфнали олеандри в различни красиви цветове.

Пресичаме река Вардар – Аксиос, най-дългата и значима река в географската област Македония, която разделя областта на западна и източна част и се влива в Солунския залив.

Насочваме се към село Вергина, намиращо се в Централна Македония, разположено в Солунското поле на десния бряг на река Бистрица – Алиакмон, в близост до град Верия. Селото е образувано през 20 век от сливането на две села. След археологически разкопки ръководени от археолога проф. Манолис Андроникос са открити гробниците на царете от Македонската династия, на Филип II Македонски, Александър Македонски, Александър III със скъпоценности и предмети открити в гробниците, както и ларнакси на Филип Македонски и други царски особи направени от 24 каратово злато със златна звезда на капака. Многолъчевата звезда се приема като античен символ на Македония и е известна като звездата или слънцето от Вергина, което е изобразено с различен брой лъчи, 16, 12, 8. Експозицията в музея, който посетихме предоставя възможността да се видят гробниците във вида, в който са открити заедно с предметите в тях, които говорят на съвременните хора за живота и бита в древността. Можяхме да се докоснем и до вълнението на археолозите открили тези гробници с всички запазени предмети от тази далечна епоха преди Рождество Христово.

Времето е променливо и облачно, като от време навреме слънцето слабо огрява и пак се скрива зад облаците. Опитва се да завали съвсем слаб дъждец, който ни оросява леко като роса.

Преминахме река Алякмон и се изкачихме на планината Пиерия на път за м-ра св.Йоан Предтеча над град Верия. Скитът на св.Йоан Кръстител е старинен манастир, чиято древна история се свързва в преданието с пътуването на апостол Павел до Солун и Верия. Св.апостол Павел е минал от тук следван от учениците си и от апостол Лука. Преданието говори, че където апостол Павел е забил тояжката си е основан манастир, възникнал като зрял плод от Евангелското Божие Слово. Един от тези манастири е и скитът на св.Йоан Кръстител, ставропигиален манастир, посветен на отсичане пречестната глава на послушника на Самото Слово Божие – Предтечата Господен. Празникът на манастира е на 29 август. Скитът е старинен и закътан в планината, ограден от гори. От него се открива чудна гледка към виещата се между склоновете на планините река. Тук се намират пещерите, в които са се подвизавали св. Григорий Палама и св. Дионисий. В скита са монашествали още св. Фотий патриарх Константинополски, св.Теона митрополит Солунски, родните братя на св.Григорий Палама, Макарий и Теодосий пристигнали с него, св.Теодосий Търновски, преподобни Никанор Тесалонийски, св. Козма Етолийски и св.Климент епископ Охридски, чиято глава, по негово желание, от 12 в. се намира тук. Светецът е пожелал главата му да се върне на мястото на подстрижението му. Главата посещава често околните села и при бедствия, епидемии по животните помага на селяните, изливаща благодат.

От тук тръгва богословски обусловеното учение на св.Григорий Палама за умната молитва. Той разработил учението за съобщаемостта на нетварните божествени енергии по примера най-вече на нетварната Таворска светлина. Чрез умната молитва, в която участват в еднаква степен душата и тялото, човек може да види Бога, да го възприеме чрез Неговите енергии (Божествената светлина), т.е. да се обожии по благодат. Залог за такова молитвено съединяване с Бог е единството на

Божествената и човешката природа в Христа – Бог е непознаваем, но Неговото откровение в Христос е пълно откровение, което установява единството на Бог с човека. Според учението на Палама Божествените енергии се съобщават не само в мистическия опит, но и при Кръщението и при Евхаристията. Спасението по Божия милост и с Божията благодат не може да е едностранно, а с участие на тялото и на душата с вяра и с делата на вярата.

Игумените на манастира са светогорци. Манастирът е запазен в настоящия си вид от 1835 г. Иконостасът е старинна много красива изработка. Тук в олтара освен главата на св.Климент Охридски се съхраняват още мощи на св.Йоан Кръстител, част от дясната ръка, която се е допряла до главата на Исус Христос, дар от Светогорския манастир Дионисио, част от коляното на св.Йоан Златоуст и свети мощи на други светци. В двора на манастира има малка църква - параклис Преображение Господне, в която се поклонихме. Поклонихме се на светите мощи и на главата на св.Климент. Стойки в храма, пред светите мощи аз си спомних за предишно мое посещение в този свят манастир когато тук в храма ни посрещна предишния игумен старецът Григорий, който ни каза спасителни думи.

„Христос не дойде да прави чудеса, но направи чудеса, за да покаже, че е дошъл, за да стане ясно, че Месията е тук“, каза тогава старецът Григорий. „Вярата отвежда до чудото, а не чудото до вярата. Мъжете и жените са равни пред Бога. Всеки трябва да спазва Божиите заповеди, независимо дали сме монаси или светски хора, а не само да имаме изисквания към клириците. Всички сме длъжни да живеем по евангелски, свидетелството е дадено за всички християни. Днес се е изменила само формата на изповедничество. По-рано е имало мъчения, днес християните са подложени на ирония и подигравки. Ако ходим в неделя на църква другите ще ни се подиграват, но ако искаме живот вечен не трябва да слушаме мнението на света, а на Бога. Ще дойде време, когато всеки, който не води грешен живот ще го определят като луд“. Вървейки по двора на манастира си спомням думите на старецът Григорий и съм благодарна на Бога, че пак насочи и благослови пътищата ми да се озова отново в това духовно убежище.

Напускаме манастира а игуменът и млад монах ни изпращат с благословии. Продължаваме за следващата точка от нашия маршрут - град Янина или Йоанина, намиращ се на Йоанинското езеро. В ляво от нас се издига планината Пиерия. Движим се по съвсем новата магистрала минаваща през множество мостове и тунели прорязващи планината. В далечината в пазвите на планината виждаме сградите на манастира, в който бяхме преди малко.

След около едновременно пътуване на запад излязохме от географска област Македония, която пресякохме диагонално. Последният македонски град, покрай който минахме е Гребена. Насреща се издига планината Пинд, широк и дълъг планински масив разположен между [Тесалия](#) и [Епир](#), често наричан „гръбнака на Гърция“. Масивът на Пинд започва от северните части на [Гърция](#), до [Албания](#) и достига на юг до полуостров [Пелопонес](#), най-висока точка е връх [Смолика](#) (2637 [метра](#)). В планинските селища скътани в свежата зеленина се развива процъфтяващ еко-туризъм. Епир е най-северозападната част на Гърция и поради богатството на планинските масиви, гори и реки се нарича гръцка Швейцария. Наслаждавайки се на гледката на алпийския релеф продължаваме за град Янина, който се вижда в дясно заедно с Янинското езеро на фона на извисените живописни била на планинските вериги. Епир граничи на север с Република Албания и е най-големият административен център на Гърция с главен град Янина. Градът е построен през 6 век от император Юстиниан I, бил е владение на Комниновата династия. Днес е университетски град и най-големият търговски, икономически и културен център на Епир. След разходка из старият град, който се намира в старинната крепост, от където се вижда на длан целия град и около езерото се отправяме за нощуване към хотел „Византио“, намиращ се в покрайнините на града.

На следващия ден отиваме на света Литургия в местната църква Успение Богородично, която се намира на островче в Янинското езеро. За около 15 мин. с малкото корабче, подобно на лодка сме на островчето. Вървим по тесните старинни улички с безброй магазинчета предлагащи най-различни изящно изработени предмети от сребро. След светата Литургия се насочваме към манастира Св.Панталеймон. Влизаме в двора на старинния манастир, построен над езерото през

13в. от фамилия Филантропинос. В средата на двора многолетен огромен чинар с множество преплетени дънера в основата хвърля гъста сянка наоколо. Нартексът и наосът на църквата са изографисани, като стенописите са от късно византийска школа от 16в. Един от иконописците е Франко Каталано от Янина. Олтарните икони в църквата са особено изразителни и експресивни. Манастирът е свидетел на убийството на Али Паша, който е потърсил убежище от преследващите го в обителта. Али Паша създава автономно организирана държава с център в Янина, противопоставяйки се на властта. Убит е от агенти на Високата порта в манастира свети Панталеймон.

Времето напредва и излизаме от манастирската порта отправяйки се към друг старинен манастир Св.Никола, разположен на висок склон. Отвън сградата е семпла базилика, но вътре е великолепно изписана, като цялото Евангелие е изписано в наоса по цикли, отделени с червени линии един от друг. Най – отдолу са изографисани светците в цял ръст. Тук е изографисано успението на свети Ефрем Сирий, срещата на св.Мария египетска със стареца –йеромонаха Зосим, отшелници и монаси. Над вратата на църквата е изографисано успението на Божията Майка с апостолите, като апостол Петър е при главата ѝ, а апостол Павел при нейните крака. В нартекса са изографисани житийни сцени на светците. В ексонартекса на манастирската църква са изписани житийни сцени на светци - отшелници и монаси, тайната вечеря и лоното Аврамово в есхатологичен план. В северния нартекс са изрисувани в цял ръст цариградски светци фанариоти – пазители и стълбове на православието. Под притвора е имало килийно училище. Тук можехме да стоим с часове и да съзерцаваме тези красиви стенописи, проследявайки евангелски сцени и житийни моменти на светците. Богатата иконография на стенописите би могла да бъде нагледно учебно помагало по катехизис и патрология. Изпяваме тропара на св.Николай молейки се в душите си да моли Бога за нас. Излизаме от манастирския двор и се насочваме към малкия кей, за да отплаваме обратно към Янина.

Това, което ни предстои е да посетим къщата на местния светец св.Георги Янински, превърната в църква посветена на мъченика. Свети Георги е момче от село, което работи като слуга, но бидейки буден, работлив и хубав младеж по-късно се издига като виден способен млад занаятчия и с качествата си привлича вниманието на турците, които настояват той да бъде един от тях, споделяйки тяхната вяра и да се откаже от християнството. Първоначално той се облича като тях и следва обичаите, които те следват, но след това се обръща към православната вяра и се оженва за жена от православно силно вярващо семейство, непоклатимо в православната вяра. Това не остава безнаказано и е обесен пред крепостта на Янина от турците през 1838 г. на 17 януари. Покланяме се пред иконата на светеца и за пореден път се срещаме с човешката драма в житието на светеца и размисля за човешките ценности и Божия промисъл. Продължаваме своя път към пристанищния град Игуменица. През целият ден времето беше съвсем лятно, със слънце и без следа от дъждовни облаци.

Край пътя се издигат последните предпланини на Пинд, магистралата продължава през тунели в планината към пристанището Игуменица. Преди пътят от Солун за Игуменица минаваше през планината и беше много труден и дълъг, с множество изкачвания и спускания. Сега с новата магистрала пътят е удобен и приятен и за много по-кратка време, за няколко часа съединява Солун със западното крайбрежие. В 15:30 ч. се качихме на ферибота за Керкира. След час и половина спокойно и приятно плаване пристигнахме в Керкира. От лявата страна на борда наблюдавахме приближаването на брега с крепостта на Керкира, пристанището и старинните сгради.

Корфу или Керкира е един от групата Йонийски острови в Йонийско море. Главният град Керкира носи името на първата мъченица за християнството света Керкира. Островът е бил последователно римско, византийско, венецианско, френско, английско владение и в историческото си развитие е бил свързан със Западна Европа, като по този начин се е спасил от отоманската власт. Населението на острова запазва православната си религия през всички периоди на различни владчества и влияния. От 1864г. Йонийските острови са част от Гърция.

Градът първоначално е възникнал през 6 в. пр.Хр. В края на 14 в. Венецианците завладяват острова. Построяват нова крепост, като от стария град

взимат материал за строеж на новия град. Основните сгради са построени през 14 в. по време на Венецианското присъствие на острова и носят характерните черти на венецианската архитектура. С времето започват да се строят и по-високи сгради като най-високата сграда тук е една осем етажна жилищна сграда, която се показва като единствена в града. Градът е в своя разцвет през периода 16-17 в. и в залез през 18 в. През 1816-1864 г. го владеят англичаните .

От времето на английския протекторат в центъра на Керкира е останала внушителна сграда, построена като резиденция на губернатора от камък пренесен от о.Малта. Днес в нея се помещава Музей на азиатското изкуство.

При пристигането си в Керкира посетихме първо древната църква от около 10 в. посветена на учениците на св.апостол Павел Йасон и Сосипатър, които са проповядвали светото Евангелие тук и са кръщавали в Христа приелите християнската вяра. В тази църква се намират и саркофазите на двамата светци. Те са вградени в олтара, като част от тях излизат на солея през дъговидни арки. По този начин всеки богомолец може да им се поклони и целуне светинята. На северната страна до олтара е иконата на светците на Керкира заедно със св.Керкира. Светите апостоли Йасон и Сосипатър са били измъчвани за Християнската вяра от управници – езичници, но по чудната Божия закрила са останали невредими. Света Керкира свидетелка на техните страдания и на благодатното им Божие спасение дръзновено и с любов приела християнството и станала мъченица, първата мъченица за Христа на острова.

Постройката е старинен образец на острова от Средно Византийския период. Ранен архитектурен образец на скъсена цариградска църква, много подобна на църквите, строени от св.цар Борис-Михаил. Кръсто-куполна базилика с купол вграден в централната част на основната конструкция. Използван е класически византийски строеж от дялани камъни с тухли между тях. Отвътре е с две масивни колони и сводести арки. През 11-13в. е била изцяло изографисана отвътре, но днес само някои стенописи са възстановени. Камбанарията на църквата е от 17 век. Според писмени източници църквата е била част от манастир още през 15 в. Олтарът е мраморен зидан с икони вписани в красиво оформени със златна украса медалиони. Иконите са изписани с характерните за византийската живопис цветове. Отвън църквата е много красива с камъни и тухли, като тухлите образуват живописни фризове и вписани текстове.

Посетихме местността Канони, която е най-старинната част на острова, издадена в морето като полуостров. От кръглите тераси над морето се открива красива гледка към островчето Понтикониси, манастира с църквата Влахерна и международното летище на Керкира с една писта живописно разположена в самото море. Тук постоянно излитат и пристигат самолети. На малка ивица земя в морето съединена с тясна пътека с острова е разположен манастирът св.Богородица Влахернска в памет на Влахернската света Богородица, покровителка на Цариград. След превземането на Цариград от отоманците много жители на града се изселват в Гърция и на други места. Преселилите се тук построяват манастирче в памет на Св.Богородица Влахернска. Иконата на Божията майка е отрупана с дарове и цветя. Островчето е толкова малко, че на него е разположен само манастира и нищо друго. В местността Канони има красиви и луксозни хотели и вили.

Настаняваме се в хотел на брега на морето в местността „Кайзер бридж“ в близост до двореца на Елизабет (Сиси) Австрийска.

На следващия ден сутринта се отправяме за църквата на Св.Спиридон Тримитунтски чудотворец, разположена в центъра -старинната част на Керкира в малка тясна уличка. Църквата е построена през 1589г. по време на венецианския период, еднокорабна базилика украсена във венециански стил, като таванът е изографисан с житийни сцени от житието на светеца и е украсен с красиви златни орнаменти. Иконостасът е мраморен, а в южната му страна е разположен златният саркофаг с мощите на св.Спиридон. Главата на светеца се вижда ясно под стъкления похлупак. Златно Евангелие е поставено върху поставка в средната част. Виждат се и краката на светеца обути с тъмно червени везани пантофки. Казват, че тялото е пластично и когато сменят дрехите и пантофките един път годишно се оказва, че пантофките са изтъркани и износени. Обяснението е, че свети Спиридон не спира да ходи по света и да помага на нуждаещите се и призоваващите го за помощ. Над

сребърния саркофаг са закачени безброй красиви златни кандила в знак на благодарност към светеца. Някои от кандилата са със закачени корабчета под тях, за оказана помощ при бедни и корабкрушения в морето. Вълнението, че съм тук пред мощите на великия чудотворец е неопишимо. Пристигнахме по време на светата Литургия. В църквата беше пълно с рускини, които благоговейно се молят с наведени покрити с шалове глави. Много богомолци взеха свето причастие. След края на Литургията се наредихме на опашка покрай южната стена, за да се поклоним на светите мощи. Капакът на саркофага беше затворен. По-късно отвориха капака и отново се поклонихме. При отворения саркофаг се виждат светите мощи, главата и краката на светеца. Двама свещеника седяха при главата и краката на светеца и тихо четяха имената за здраве и благословение и безмълвно освещаваха икони прекръствайки ги над мощите. На иконостаса преди да се влезе при светите мощи, в дясно, е иконата на света Керкира в цял ръст. В миналото по време на чумна епидемия мощите на светеца били изнесени през врата в южната стена за лития през града и така по молитвите на светеца градът се е избавил от епидемията. В памет на това чудо тази врата е останала зазидана. В момента са отворени две срещуположни врати от юг и от север, които водят към две различни улички с безброй магазинчета предлагащи стоки, икони и реликви свързани със Св.Спиридон. Свети Спиридон е покровител на острова и го е спасявал от различни бедни и страдания, затова и жителите го тачат и почитат много. В старинната част на града, където се намира църквата на св.Спиридон и много други църкви, уличките са малки, тесни с каменна настилка, малки магазинчета, кафенета, ресторанчета, романтични ъгълчета и площици. Високата камбанария на църквата на св.Спиридон, най-високата постройка в града построена до църквата, указва къде е св.Спиридон. Камбанарията построена като кула е увенчана на върха с червен купол и часовник и се вижда отвсякъде. Южната порта на църквата води към площад, на който са разположени още две църкви, Св.Дева Мария Покровителка на странниците и ц.Св.Йоан Кръстител.

Посетихме митрополитската катедрала на Корфу. Тук се покоят мощите на света царица Теодора. Светицата е допринесла за тържеството на православието чрез премахване на иконоборческата ерес, като е свикала седмия църковен събор през 843 г., на който е възстановено иконопочитанието. Църквата е построена през 14 в. като дясната страна е била пещера с икона в нея. До 1827г. , когато е големият пожар, църквата е еднокорабна. След това е преустроена и разширена. Тавана е красиво украсен в резеда и ажурни орнаменти. В лявата олтарна абсида е поставена голяма икона на св. Герасим. От това време са запазени четири големи платна на светци. В дясната част на олтара е разположен златният саркофаг с мощите на св.Теодора. Императрицата остава млада вдовица, след като умира императора Теофил, привърженик на иконоборците. Тук е запазено едно предание, което гласи, че всички очаквали младата императрица да се ожени отново. Поради това ѝ дават златна ябълка, за да я даде на мъж, в знак че го е избрала за съпруг. Тя обаче дава ябълката на св.Богородица и не се оженва отново. След години, когато синът ѝ поема управлението на империята, тя отива (или е изпратена от него) в манастир. След смъртта ѝ откриват, че мощите ѝ са нетленни а след 1456г. ги пренасят от Цариград на остров Керкира. Продължаваме разходката си в старинния град и се озоваваме на един от най-старите площици със стар извор в средата. Тук на старинното площадче се намира църквата Свето Рождество Богородично от 16 в. Времето е спряло в притихналата тишина на старинните сгради и е невероятно, че съвсем наблизко житейската суета и врява вълнуват света.

Благодаря на Бога, че съм тук и дишам въздуха осветен от светите мощи на свети Спиридон.

Поклонничка Нася